
Nuorten naisten väkivalta ja avun hakeminen

Väkivaltaa tapahtuu jokaisessa yhteiskunnassa kulttuurista riippumatta. Jotkut ihmiset saattavat ihannoida väkivaltaa tai pitää sitä hyväksyttävänä tapana käsitellä ristiriitoja. Viihdeteollisuus tuottaa jatkuvasti väkivaltaista materiaalia, ja tuntuu, että vuosi vuodelta TV-sarjat ja elokuvat muuttuvat entistä raaemmiksi. Väkivalta ei kuitenkaan ole yksiselitteistä, eikä se synny tyhjästä. Väkivallan kokemukset aiheuttavat paljon pahaa oloa, joka voi jatkua sukupolvien ylitse.

Tässä artikkelissa käsitellään nuorten naisten käyttämän väkivallan ilmiötä ja siihen liittyvään avun hakemiseen vaikuttavia tekijöitä. Artikkelin perustuu opinnäytetyön ”Female aggression - factors related to the seeking of help among young women” (Katero 2017) teoriapohjaan ja tutkimustuloksiin.

Opinnäytetyö toteutettiin Maria Akatemiaan nuorten naisten ehkäisevän väkivaltatyön hankkeeseen Keijun varjoon. Maria Akatemia on järjestö, joka tarjoaa apua naisille jotka käyttävät tai pelkäävät käyttävänsä väkivaltaa. Aineisto kerättiin käyttämällä eläytymismenetelmää hankkeen työntekijöiden kanssa. Eläytymismenetelmä on narratiivinen tiedonkeräysmenetelmä, jossa tutkija laatii lyhyet kertomukset, joihin osallistujat vastaavat esimerkiksi tarinallisesti tai ranskalaisilla viivoilla. (Eskola & Wallin 2015, 56-57). Eläytymismenetelmä valittiin tiedonkeräysmenetelmäksi, koska narratiivisella lähestymistavalla voi lähestyä sensitiivisesti vaikeita aiheita, sekä se oli luovempi valinta kuin tavallinen kyselytutkimus.

Opinnäytetyötä varten laadituissa kertomuksissa esiintyi nuori nainen, joka on käyttäytynyt väkivaltaisesti. Toisessa kertomuksessa nuori nainen päätti ottaa yhteyttä Keijun varjo hankkeeseen ja hakea apua, mutta toisessa hän ei ottanut yhteyttä palveluun eikä hakenut apua. Osallistujat vastasivat tarinoihin omalla tyyllillään, joko jatkaen kertomusta tarinallisesti, tai laittamalla ajatuksiaan ylös ranskalaisilla viivoilla. Aineisto analysoitiin käyttämällä induktiivista sisällönanalyysia.

Opinnäytetyön tarkoitus oli tuoda esille tekijöitä, jotka vaikuttavat nuorten naisten avun hakemiseen heidän aggressiiviseen käyttäytymiseensä liittyen. Tutkimuskysymykset olivat: 1) Mitkä tekijät voivat edistää nuorten naisten avun hakemista heidän aggressionsa liittyen? 2) Mitkä te-

kijät voivat estää nuorten naisten avun hakemista heidän aggressionsa liittyen? ja 3) Mitä yhteisiä teemoja voidaan löytää tekijöistä jotka voivat vaikuttaa nuorten naisten avun hakemiseen heidän aggressionsa liittyen? Tavoitteena oli auttaa Keijun varjo hanketta kehittämään tehokkaampia keinoja tavoittaa sekä auttaa nuoria naisia heidän aggressioon liittyvien ongelmien kanssa.

Keijun varjo hanke on yhteistyössä Tyttöjen Talojen kanssa. Hankkeessa järjestetään tunnetaitoja vahvistavia ryhmiä, joissa opitaan ymmärtämään paremmin itseä ja omaa pahaa oloa. Niissä opitaan erilaisia toimintamalleja hankalien tilanteiden varalle. Ennen ryhmään osallistumista käydään kahdenkeskeisiä keskusteluja hankkeen ohjaajan kanssa. Niissä pohditaan omaa elämäntilannetta ja käydään tarkemmin läpi sitä, mitä tukipalvelussa tehdään. (Keijunvarjo.fi 2017a)

Maria Akatemialla on Avoin Linja puhelinpäivystys, johon voi soittaa tiistaisin ja torstaisin klo 16 - 18 sekä perjantaisin klo 12 - 14. Numero on 09 7562 2260. Lisäksi Keijun varjolla on avoin chat tiistaisin kello 15-17 osoitteessa <http://www.tyttojentalo.fi/>.

Nuorilla naisilla tarkoitetaan tässä artikkelissa 15-28 vuotiaita nuoria naisia, koska se on Keijun varjon kohderyhmän ikäluokka.

Mitä nuorten naisten väkivalta on ja miksi sitä tapahtuu?

Väkivaltaa esiintyy monissa muodoissa. Väkivallan tunnetuin muoto on fyysinen vahingoittaminen, joka voi olla esimerkiksi lyömistä, läpsimistä, potkimista ja kulkemisen estämistä. Väkivalta voi olla myös emotionaalista, johon kuuluu esimerkiksi haukkuminen, vähättely, syyttely, uhkailu ja kontrollointi. Sitä kutsutaan myös henkiseksi väkivallaksi. Gjerstad ja Lesojeff ovat kirjoittaneet, että 13-16 vuotiaiden tyttöjen keskuudessa henkiselle väkivallalle on tyypillistä juoruilu, selän takana puhuminen ja valheiden levittäminen (Gjerstad & Lesojeff 2011, 41). Fyysinen väkivalta satuttaa myös henkisesti (Väestöliitto 2016).

Kaltoinkohtelu on myös vakavaa väkivaltaa ja se voi jättää syviä emotionaalisia haavoja. Kaltoinkohtelua on se, että ei anna hoitoa henkilölle joka sitä tarvitsee, kuten lapselle tai sairaalle. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2015)

Kemiallista väkivaltaa on lääkkeiden ja muiden aineiden väärinkäyttö lapsiin kohdistuen. Se tarkoittaa niiden käyttöä esimerkiksi lapsen rauhoittamiseen tai nukuttamiseen. Raskaudenaikainen aineiden käyttö voi myös olla kemiallista väkivaltaa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitost 2016)

Myös naiset voivat kohdella miehiä tai muita henkilöitä seksuaalisesti kaltoin. Sitä saattaa olla toisen seksuaalisuuden vähättely ja loukkaaminen tai seksuaalisiin tekoihin pakottaminen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitost 2015)

Nykyään puhututtaa myös vainoaminen. Vainoaminen tarkoittaa sitä, että joku toinen henkilö tarkkailee, seuraa ja ottaa yhteyttä toiseen, ilman, että toinen sitä haluaa. Vainoaminen voi

tuntua uhkaavalta, ja se tulisi ottaa vakavasti. Se voi olla tekstiviestien tai soittojen tulvaa ja muuta piinaamista. Sosiaalinen media mahdollistaa vainoamisen usealla tavalla. Yhteydenottojen paljouden lisäksi vainoaja saattaa esimerkiksi pilata vainotun maineen tai työuran vahingoittavaa tietoa levittämällä. (Varjo-hanke 2016)

Naisten kumppaneihinsa kohdistama väkivalta on yleensä henkistä, kuten vähättelyä, mykkäkoulua ja huutamista. Joka viides suomalaisista miehistä on kuitenkin joutunut kumppaninsa fyysisesti pahoinpitelemäksi. (Nurminen 2017) Naisten lapsiinsa kohdistama väkivalta voi olla esimerkiksi sanallista väkivaltaa, vauvan voimakasta ravistelua, läpsimistä, tukkapölyä, uhkailua ja uhkaavaa käytöstä sekä tönimistä. (Fagerlund, Peltola, Kääriäinen, Ellonen & Sariola 2013, 49-50)

Erityisenä huomiona on nostettava esiin itseen kohdistuva väkivalta. Nuorten naisten itsensä vahingoittaminen on huomattavasti yleisempää kuin nuorilla miehillä. Tämän osoittaa esimerkiksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilasto vuodelta 2015, jossa esitetään eron olevan jopa yli kaksinkertainen (Marttunen & Partonen 2015). Tilasto ei kerro koko totuutta, koska se näyttää tiedot vain niistä, jotka ovat ohjautuneet sairaanhoidon asiakkaiksi. Suurin osa sairaanhoidon piiriin tulevista ovat niitä, jotka vahingoittavat itseään hengenvaarallisesti (Smith, Cox & Saradijan, 2002, 10-11). Tilastot sairaanhoidon piiriin tulleista eivät pysty näyttämään ongelman todellista laajuutta, mutta ne näyttävät suuntaa antavia tietoja.

Itseen kohdistuva väkivalta voi esiintyä esimerkiksi viiltelynä. Viiltelyllä tai muulla itsensä fyysisellä vahingoittamisella pyritään helpottamaan sisäistä pahaa oloa ja ahdistusta. (Marttunen 2013, 116) Itseen kohdistuva väkivalta voi olla suoraa tai epäsuoraa. Suora itseen kohdistuva väkivalta liittyy itsemurha-ajatuksiin ja -tekoihin. Epäsuora itseen kohdistuva väkivalta tapahtuu ilman kuolema-aikomusta. Epäsuoraa itseen kohdistuvaa väkivaltaa voi olla holtiton alkoholin käyttö tai seksisuhteet. (Marttunen 2013, 110) Myös syömishäiriöt voivat olla itseen kohdistuvaa väkivaltaa (Nurmi 2013, 121)

Itseen kohdistuvaa väkivaltaa on lisäksi negatiivinen itsepuhe sekä itsensä rankaiseminen (Keijunvarjo.fi 2017b). Samoin kuin haukkuminen ja vähättely ovat henkistä väkivaltaa toisia kohtaan, ne voivat olla itseen kohdistuvaa väkivaltaa. Maria Akatemian asiantuntija huomauttaa, että jokainen väkivallan teko kohdistuu myös naiseen itseensä (Kommeri 2017). Vihan purkamisen väkivaltaisesti voi aiheuttaa syvää häpeää, syyllisyyttä ja pahaa oloa.

Opinnäytetyön avainkäsitteenä oli nuorten naisten käyttämän väkivallan ymmärtämiseksi Maria Akatemian sisäisen käsikirjoituksen teoria. Sisäinen käsikirjoitus tarkoittaa ihmisen elämän tarinaa, hänen elämänsä kokemuksia, jotka ovat muokanneet hänet ja hänen toimintatapansa sellaisiksi kuin ne ovat nyt. Nainen, joka on aikaisemmin elämässään kokenut jonkinlaista väkivaltaa tai kaltoinkohtelua, on saattanut kehittää selviytyäkseen tuhoavan käsikirjoituksen. Sisäisen käsikirjoituksen teoriassa korostetaan erityisesti varhaisessa vuorovaikutuksessa tapahtuneita negatiivisia kokemuksia. (Perheentupa 2010, 53-54)

Tuhoavia käsikirjoituksia on erilaisia. Tuhoavuuden käsikirjoitukset johtavat tuhoaviin toimintamalleihin ja tekoihin. Väkivallan ja kaltoinkohtelun kokemukset ovat voineet aiheuttaa tilanteita, joissa pelon, häpeän ja vihan tunteita ei ole voinut näyttää, niiltä on kielletty niiden olemassaolo tai ne ovat muuten vääristyneet. Tällainen on voinut johtaa siihen, että taidot näiden tunteiden käsittelemiseen eivät ole kehittyneet. (Parsons 2014, 109) Sisäiseen käsikirjoitukseen tutustuminen auttaa tutustumaan omiin vaikeisiin tunteisiin ja toimintatapojen syihin. Tutustumalla omaan sisäiseen käsikirjoitukseen, voi oppia suhtautumaan omiin tunteisiin rakentavasti ja toimimaan väkivallattomasti.

Sisäiseen käsikirjoitukseen tutustuttaessa tutustutaan henkilön lapsuuden kokemuksiin. Pikkutyttö, joka ei ole saanut osakseen hyvää katsetta ja rakastetuksi tulemisen kokemuksia, tuntee sisimmässään syvää tuskaa. Hän on voinut kantaa läheisistään omalle ikätasolleen liian suurta vastuuta, kuten esimerkiksi alkoholiperheissä lapset usein joutuvat. Hän on saattanut kokea paremmaksi sen, että lukitsee tai häivyttää omat negatiiviset tuntemuksensa eikä anna itsensä tuntea niitä. Pelko, häpeä, syyllisyys ja viha painuvat syvälle tiedostamattomaan.

Nämä tunteet, sekä se että kukaan ei ollut niistä välittämässä, ovat tuntuneet liian kivuliailta asioilta käsiteltäviksi. Pikkutyttö on saattanut alkaa ”kiltiksi tytöksi”, joka ei käyttäydy huonosti tai näytä negatiivisia tunteitaan ja on mahdollisimman miellyttävä muita kohtaan. Ne tunteet, joita pikkutyttö ei ikinä pystynyt käsittelemään rakentavasti, saattavat myöhemmin elämässä purkautua hallitsemattomasti väkivaltaisena käytöksenä, kun oma stressaava elämäntilanne vie naisen voimavarat. (Perheentupa 2010, 54, 56-61)

Joillakin naisilla tuhoavuuden käsikirjoitus esiintyy ikään kuin polttoroviona, joka tarvitsee jatkuvasti lisää polttopuita. Pikkutyttö naisen lapsuudessa on saattanut kokea jotakin niin kauheaa, että oli helpompaa syyllistää itseään, kuin läheistä joka oli satuttanut. Vanhempana hän vieläkin välttää asian ja tunteidensa käsittelyä jatkuvalla itsensä syyllistämällä ja häpeällä. Hänen väkivaltaiset tekonsa itseä ja muita kohtaan toimivat polttopuina, jotka lisäävät hänen häpeäänsä ja arvottomuuden ja syyllisyyden tunteitaan. Ne kokemukset, jotka ovat liian kivuliaita kohdattavaksi, jäävät itsesyytösten ja itsensä häpäisyn alle tavoittamattomiin. (Perheentupa 2010, 63-64)

Miksi siitä pitää puhua?

Tiedostamalla ja tarttumalla naisen väkivallan problematiikkaan voidaan katkaista ylisukupolvisen huonovointisuuden ja väkivallan kierrettä. Maria Akatemian työssä korostuu pienten lasten äitien avun tarve omien väkivallan kysymyksien kanssa. Äidit kasvattavat uutta sukupolvea, ja se, miten he kohtelevat lapsiaan vaikuttaa siihen, minkälaisiksi aikuisiksi lapset kasvavat. Jos lapset kasvavat haavoittavassa ympäristössä, heistä voi tulla haavoittavia aikuisia. Näin kierre saattaa jatkua loputtomiin. Jokainen väkivallan teko voi aiheuttaa toisessa traumaattisen kokemuksen. Jos se jää käsittelemättä, sen vaikutukset voivat olla tuhoisia niin lähipiirissä kuin laajemminkin.

Perheentupa on sanonut, että: ”Arjen teot ovat samalla globaaliset ja vastavuoroisesti globaaliset tapahtumat vaikuttavat arkeen.” Tämä tarkoittaa sitä, että miten toimimme arkisessa elämässämme vaikuttaa laajemmassa mittakaavassa. Tekomme heijastuvat perheisiimme, yhteisöihin, yhteiskuntaan ja siitä edelleen globaalisti. Jos perheet voivat huonosti niiden jäsenten tekoihin, se vaikuttaa yhteisöihin sekä yhteiskunnan hyvinvointiin. Jos yhteiskunta voi huonosti, se vaikuttaa myös globaaleihin kysymyksiin. Kaikki tämä on jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään jokaiseen suuntaan. Voimme huomata nykymaailmasta, että globaali huonovointisuus ja sodat heijastavat yhteiskuntaamme vihapuheena ja tekoina ja sitä kautta omien perheidemme hyvinvointiin. (Perheentupa)

Vaikka viime aikoina on ilmestynyt enemmän kirjoituksia ja tutkimuksia naisten käyttämästä väkivallasta, silti pitkän aikaa ja edelleen julkisessa keskustelussa ollaan keskitytty enemmän naiseen väkivallan uhreina. Ei voida kieltää, etteikö sukupuolittunut väkivalta olisi aikamme suuri ongelma. Se ei kuitenkaan edistä yksilöiden ja perheiden hyvinvointia, että naisten käyttämää väkivaltaa ei oteta vakavasti ja siihen ei puututa.

Monet väkivaltaa käyttäneet naiset ovat tuoneet esille sitä, että vaikka he ovat yrittäneet hakea apua esimerkiksi neuvolasta tai lastensuojelusta, he eivät ole tulleet kohdatuiksi ja autetuiksi ongelmansa kanssa. Ongelma on sivuutettu ”väsymyksenä” tai ammattilaisilla ei ole ollut tarpeeksi rohkeutta tai osaamista puuttua asiaan. (Keiski, Flinck, Kaunonen & Paavilainen 2016, 7-8)

On tärkeää, että naisten käyttämää väkivaltaa lähestytään nais erityisestä näkökulmasta. Tyttö ja poika kohtaavat erilaisia sosiaalisia odotuksia ja käytäntöjä kasvaessaan aikuisiksi. Esimerkiksi se, että tyttöjen ja naisten odotetaan olevan lempeitä tilanteessa kuin tilanteessa ja kestäväen heihin kohdistuvaa kaltoinkohtelua passiivisesti, aiheuttaa epäoikeudenmukaisuuden ja vihan tunteita naisessa. (Smith, Cox & Saradijan 2002, 16) Nyky-yhteiskunnassa naiseen kohdistuu myös vahvoja ulkonäköpaineita sekä paljon seksuaalista ahdistelua. Kaikki nämä voivat aiheuttaa häpeän ja arvottomuuden tunteita. Negatiiviset tunteet taas voivat kehittyä tuhoisiksi teoiksi.

Mitkä asiat vaikuttavat avun hakemiseen?

Opinnäytetyön aineiston tuloksina nousi esille asioita, jotka vaikuttavat nuorten naisten avun hakemiseen heidän omaan väkivaltaisuuteensa liittyen. Nämä asiat keskittyvät Keijun varjo hankkeen kontekstiin, vaikka niitä voi osittain hyödyntää myös muita palveluita ajatellessa. Näitä tuloksien osoittamia asioita käsitellään tässä kappaleessa.

Avun hakemisen lähtökohtana voidaan pitää oman ongelman tiedostamista. Jos henkilö ei tunnista tai tunnusta itsellään olevan ongelmaa, hän ei myöskään koe tarvitsevansa apua. Toiseksi, mikäli henkilö tunnistaa oman ongelmansa, hänen täytyy myös tunnustaa tarvitsevansa ulkopuolisen apua, jotta hän hakisi sitä. Monet saattavat ajatella, että pärjäävät itse ongelmansa kanssa, tai että heidän täytyy pärjätä omillaan, oli tilanne mikä hyvänsä. Ylitsepääsemätön

pelko leimaantumista ja siitä, että muut saavat tietää omista ongelmista, voi nousta joillakin kokonaan avun hakemisen esteeksi.

Flinck ja Paavilainen mainitsevat, että jotkut naiset eivät tunnista omaa väkivaltaista käytöstään väkivallaksi. Esimerkiksi jotkut saattavat ajatella vain fyysisen vahingoittamisen väkivaltana, mutta eivät pidä henkistä pahoinpitelyä sellaisena. Lisäksi jotkut voivat pitää väkivaltaa oikeutettuna ja normaalina toimintatapana. (Flinck & Paavilainen 2010, 310-312)

Avun hakemisessa on erityisen tärkeää läheisten vaikutus ja ajatukset avun hakemisesta. Kun nuori nainen kertoo läheisilleen ongelmastaan, ja siitä, että haluaisi hakea siihen ammattilaisen apua, läheisten tulisi tukea häntä tähän. Jos läheiset tyrmäävät ajatuksen, se voi aiheuttaa sen, että nuori nainen luopuu avun hakemisen ajatuksesta ja jatkaa elämäänsä ongelmansa kanssa. Ongelma voi pahentua ajan myötä, koska yksilöllä ei välttämättä ole tarpeeksi voimavaroja ja keinoja selviytyä ongelmastaan ilman ulkopuolista tukea.

Väkivalta ja pelko sen tekemisestä voivat aiheuttaa paljon häpeää, syällisyyttä ja pelkoa. Nämä häpeän, syällisyyden ja pelon tunteet voivat nousta niin voimakkaiksi, että henkilö ei uskalla kertoa teoistaan ja ajatuksistaan muille. Hän ei halua joutua hylätyksi paljastamalla itsestään jotakin niin vaikeaa.

Avun hakemiseksi on välttämätöntä, että apua on saatavilla ja siitä ollaan tietoisia. Siihen liittyen on tärkeää, että palvelusta on tarpeeksi tietoa saatavilla ja sinne on helppo ottaa yhteyttä. Palvelun tietojen yhteydessä tulisi olla tietoja siitä, minkälaista ongelmaa varten palvelu on olemassa, ja mitä apua palvelulla on tarjottavana. Tiedon esittäminen myös itse ongelmasta auttaa apua hakevaa henkilöä tunnistamaan omaa problematiikkaansa.

Myös henkilön olosuhteet vaikuttavat avun hakemiseen tai siihen sitoutumiseen. Nuorella naisella saattaa olla sellainen elämäntilanne, että hän ei pysty osallistumaan tai sitoutumaan tukipalvelun aikataulujen mukaisesti tapaamisiin. Lisäksi palvelun sijainti voi olla ratkaiseva tekijä siinä, että haluaako tai pystyykö avun hakija käyttämään juuri kyseistä palvelua.

Työskentelymenetelmänä Keijun varjo hankkeessa on ammatillisesti ohjattu ryhmä. Ryhmämenetelmänä voi herättää ajatuksia avunhakijassa. Jotkut haluavat tietää enemmän ryhmästä, että uskaltavat osallistumaan siihen, tai että ymmärtävät sen hyödyn. Toiset saattavat tietää jo edellisistä tukipalvelukokemuksista, että pitääkö ryhmästä työskentelymenetelmänä vai ei. Toisaalta ryhmämenetelmä saattaa olla toisille henkilökohtaisista syistä sellainen, että he eivät halua tulla autetuksi sillä tavalla. Esimerkiksi henkilö saattaa olla niin ujo, että ei halua puhua isossa ryhmässä, tai kokee, ettei ole siihen kykenevä.

Yksi tärkeimmistä avun hakemiseen ja siihen sitoutumiseen liittyvistä asioista on toivo siitä, että voi tulla autetuksi ja usko siihen, että on mahdollisuus muuttua. Jos henkilö ajattelee, että hänen ei ole mahdollista muuttua, vaan että väkivaltaisuus on erottamaton osa häntä, hän ei tunne toivoa autetuksi tulemisesta ja uskoa muutoksen mahdollisuudesta. Edeltävät kokemukset tukipalveluista voivat myös vaikuttaa negatiivisesti tai positiivisesti toivoon avusta ja muutoksesta.

Ennen ryhmän aloittamista Keijun varjo hankkeessa avun hakijat tavataan ensin kahdenkeskeisissä tapaamisissa, joissa kartoitetaan henkilön tilannetta, ongelmaa ja historiaa. Heti palvelun alkumetreillä on tärkeää, että avun hakija saa positiivisen palvelukokemuksen. On tärkeää, että nuori nainen tulee kohdatuksi ongelmansa kanssa ja tuntee olonsa tervetulleeksi ja halutuksi auttavassa palvelussa. Alkumetreillä nuoren naisen pitäisi myös saada tuntea olonsa turvalliseksi. Kahdenkeskeisissä tapaamisissa Keijun varjon ohjaaja herättää ja vahvistaa asiakkaan toivon tunnetta autetuksi tulemisesta ja muutoksen mahdollisuudesta.

Lankinen kirjoittaa, että nuorilla naisilla on huonompi itsetunto nuoriin miehiin verrattuna (2011, 44). Nuoren naisen kokemukset kaltoinkohtelun tai pahoinpitelyn vastaanottajana varhaisemmassa vaiheessa elämäänsä ovat voineet aiheuttaa tämän. Myös vahvat sosiaaliset paineet voivat lisätä kelpaamattomuuden tunteita. Lisäksi häpeä ja syyllisyys omista teoista ja tunteista voi laskea itsetuntoa ja saada itsensä tuntemaan epäonnistuneeksi. Lankinen mainitsee, että kannustetuksi tuleminen on hyvin tärkeää heille, joilla on huono itsetunto (2011, 11-12). Kahdenkeskeiset tapaamiset Keijun varjossa ovat tärkeitä myös sen vuoksi, että niissä ohjaajalla on tilaisuus kannustaa nuorta naista eteenpäin tukipalvelussa.

Kynnyksen on oltava matala

Opinnäytetyön tulokset osoittivat, että nuorille naisille suunnatun ehkäisevän väkivaltatyön palvelun kynnyksen tulisi olla mahdollisimman matala. Tähän vaikuttaa moni asia. Matalaan kynnykseen liittyvistä asioista voi puhua myös yleisellä palvelun tasolla, mutta tämän artikkelin kannalta huomio täytyy pitää erityisesti Keijun varjo hankkeessa ja sen erityisyydessä.

Palvelun ja sen työntekijöiden tulisi olla helposti tavoitettavissa. On tärkeää, että yhteystiedot palveluun löytyvät helposti, että motivaatio avun hakemiseen ei laske yhteydenoton hankaluuden vuoksi. Keijun varjosta, Tyttöjen Taloista ja työntekijöistä tulisi olla tarpeeksi tietoa saatavilla, jotta ne tulisivat tutuiksi heille, jotka haluavat hakea apua. Tuttuus madaltaa kynnystä pyytää apua. Mitä paremmin tietoa on saatavilla siitä, mitä palvelussa tapahtuu, mikä se paikka on missä se järjestetään ja mitä siellä paikassa tehdään sekä minkälaisia ne työntekijät ovat, niin sitä paremmin voi uskaltaa luottaa avun saamiseen. Tämän tiedon tulisi olla saatavilla suoraan palveluun yhdistettynä, esimerkiksi sen nettisivuilla, että asiakkaan ei tarvitsisi alkaa etsiä tietoja mutkan kautta.

Palvelun tarkoituksesta ja työskentelyyn liittyvistä asioista olisi hyvä antaa tarpeeksi tietoa. Epätietoisuus siitä, että mitä työskentelyssä oikein tapahtuu ja mikä sen tarkoitus on, voi vaikuttaa siihen, haluaako hakeutua palveluun. Tämän tiedon tulisi olla saatavilla jo ennen yhteydenottoa avun tarjoajaan.

Ongelmasta, jonka takia halutaan hakea apua, tulisi olla tietoa esimerkiksi palvelun nettisivuilla. Nuorten naisten väkivaltaan liittyvissä tiedossa täytyisi tuoda esille mikä kaikki todellisuudessa on väkivaltaa. Ihmiset eivät välttämättä tunnista omaa väkivaltaista käytöstään, voivat vähätellä

sitä, tai ajattelevat väkivallan olevan vain fyysistä vahingoittamista (Flinck & Paavilainen 2010, 310-311). Jotkut saattavat epäroidä, että onko tekoni oikeastaan väkivaltaa, ja onko tämä minulle oikea paikka saada apua. Erityisesti tulisi nostaa esille myös itseen kohdistuvan väkivallan muotoja.

On hyvin tärkeää, että omien väkivallan kysymysten kanssa kamppailevat tietävät, että eivät ole yksin asian kanssa. Kynnystä avun hakemiseen voi madaltaa tekemällä tunnetuksi, että monilla ihmisillä on samanlaisia ongelmia. Lisäksi entisten asiakkaiden palautteita voidaan käyttää esimerkkeinä avun hakemisen ja saamisen hyödyllisyydestä.

Lopuksi

Vaikka opinnäytetyössä kerätty aineisto ei tullut asiakkailta itseltään, sen tulokset antavat suuntaa sille, miten tavoittaa paremmin nuoria naisia joilla on ongelmia väkivaltaisuuden kanssa sekä miten Keijun varjoa tai muita palveluita voisi kehittää asiakaslähtoisemmäksi ja matalamman kynnyksen palveluksi. Se hiljainen tieto, mitä Keijun varjo hankkeen työntekijöillä on nuorten naisten tavoitettavuudesta ja heidän ongelmistaan väkivaltaan liittyen, on tärkeää saada näkyväksi ja hyödynnetyksi.

Keijun varjo -hankkeen koordinaattori Elina Rajaniemen mukaan opinnäytetyön tulokset tuottavat tärkeitä tietoja kehittämistyön tueksi. Kateron lopputyö on tuottanut uutta tietoa erityisesti hankkeen asiakastyöhön liittyen. Nuorten ryhmiin liittymisen kysymykset ja niiden ratkaiseminen ovat keskeinen osa kehittämishankkeen onnistumista. Jos hankkeessa ei onnistuta tavoittamaan riittävästi nuoria, ovat kehittämistyön lopputulokset heikot. (Rajaniemi 2017)

Lähteet

- Eskola, J. & Wallin, A. 2015. Eläytymismenetelmä: perusteet ja mahdollisuudet. Teoksessa: Valli, R. & Aaltola, J. (ed.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalla. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Fagerlund, M., Peltola, M., Kääriäinen, J., Ellonen N. & Sariola, H. 2014. Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset 2013. Lapsiuhritutkimuksen tuloksia. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 110. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu.
- Flinck, A. & Paavilainen, E. 2010. Women's Experiences of Their Violent Behaviour in an Intimate Partner Relationship. *Qualitative Health Research*, 20 (3), 306-318. Viitattu 26.6.2017. <http://journals.sagepub.com/nelli.laurea.fi/doi/pdf/10.1177/1049732309358325>
- Gjerstad, E. & Lesojeff, H. 2011. Levottomat tuhkimot - havaintoja tyttöjen väkivallasta. Non-Fighting Generation. Tampere: Tampereen Yliopistopaino - Juvenes Print.
- Katero, I. 2017. Female aggression - factors related to the seeking of help among young women. Laurea Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Viitattu 13.6.2017. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017060111841>
- Keijun varjo. Tule mukaan. 2017a. Viitattu 22.5.2017. <http://keijunvarjo.fi/index.php/tule-mukaan/>
- Keijun varjo. Nuorelle. 2017b. Viitattu 22.5.2017. <http://keijunvarjo.fi/index.php/nuorelle/>
- Keiski, P., Flinck, A., Kaunonen, M. & Paavilainen, E. 2016. Women's experiences of perpetrating family violence: a qualitative study. *Journal of Research in Nursing*, 0 (0), 1-13.
- Kommeri, H. 2017. Henkilökohtainen keskustelu. Maria Akatemia.
- Lankinen, M. 2011. Voimaneidot - opas tyttöjen oman voiman haltuunoton ja aggression hallinnan tukemiseen. Kalliolan Nuorten julkaisuja & Setlementtinuorten liiton julkaisuja. Tallinna: Tmi Terapeda.
- Marttunen, M. 2013. Nuoren itsetuhoisuus. Teoksessa: Nurmi, P. (toim.) Lapsen ja nuoren viha. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Marttunen, M. & Partonen, T. 2015. Itsemurhat ja itsensä vahingoittaminen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 22.5.2017. <https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankeet-ja-ohjelmat/kansallinen-lasten-ja-nuorten-tapaturmien-ehkaisyn-ohjelma/tapaturmaiset-ja-vakivaltaiset-terveyden-menetykset/itsemurhat-ja-itsensa-vahingoittamiset>

Nurmi, P. 2013. Lapsen ja nuoren viha. Jyväskylä: PS-kustannus.

Nurminen, E. (2017) Kuulutko sinä viidesosaan miehistä, joita puoliso on lyönyt? Väestöliitto. Viitattu 26.5.2017. http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/parisuhdevakivalta/vakivallan-uhrit/mies-vakivallan-kokijana/

Parsons, M. 2014. Väkivallan juuret. In: Häkkinen, M. (ed.) Sanojen tuolla puolen - trauman, häpeän ja väkivallan psykodynamiikka. Nuorisopsykiatrian erityiskysymyksiä 15. Helsinki: Nuorisopsykoterapia-säätiö.

Perheentupa, B. Maria Akatemian psykodynaaminen ihmiskäsitys. Tapahtumassa: Kommeri, H. 2016. Naisen käyttämän fyysisen ja psyykkisen väkivallan dynamiikka. [luento] Pidetty 9. marraskuuta. Maria Akatemia.

Perheentupa, B. 2010. Tietoisuuden tie alkurakkauteen - väkivalta on ehkäistävässä. Helsinki: Yliopistopaino.

Rajaniemi, E. 2017. Henkilökohtainen sähköposti. Maria Akatemia.

Smith, G., Cox, D. & Saradijan, J. 2002. Women and self-harm: understanding, coping and healing from self-mutilation. Taylor & Francis e-Library. Viitattu 22.5.2017. <http://site.ebrary.com.nelli.laurea.fi/lib/laurea/reader.action?docID=10100914>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2015. Mitä lähisuhde- ja perheväkivalta on? Viitattu 26.5.2017. https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/lahisuhde_perhevakivallan_ehkaisytyo/lahisuhde

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2016. Lastensuojelun käsikirja - Väkivallan muodot ja rikoslaki. Viitattu 26.5.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/pahoinpitely-ja-seksuaalinen-hyvakskytto/vakivallan-muodot-ja-rikoslaki>

Varjo-hanke. 2016. Vainoaako hän sinua? Viitattu 22.5.2017. <http://www.varjohanke.fi/vainoaako-han-erosta-huolimatta/>

Väestöliitto. 2016. Fyysinen väkivalta. Viitattu 22.5.2017. http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/parisuhdevakivalta/fyysinen-vakivalta/